

Van der Hoeven

het energierapport komt ook het onderwerp energieopslag als zodanig aan de orde.

De heer **Hessels** (CDA): Ik probeer inderdaad de brug te slaan tussen mijn verzoek over Kema en hetgeen de minister zegt. Ik heb nog de volgende vraag. Is de minister bereid om in het energierapport niet uitsluitend uit te gaan van een prognose van vijf kolencentrales in 2020, ongeacht wie dat onderzoek doet, maar dat in het energierapport breder te bezien en in dat hele kader een energierapport te schrijven met ook aandacht voor energieopslag?

Minister **Van der Hoeven**: Het element energieopslag komt aan de orde. Dat zal ook wel moeten, want het gaat niet alleen over kolencentrales, maar over de energiemix van de toekomst. Daarin komt ook de grootschalige windenergie aan de orde. Om die reden stel ik voor dat rapport af te wachten en daarover vervolgens het debat te voeren. Op dat moment ben ik daar graag toe bereid.

De **voorzitter**: Ik zie de heer Graus bij de microfoon staan. Wij hebben zijn motie al behandeld. Omdat hij gewacht heeft, kan ik zo veel correct gedrag niet negeren. Ik stel hem in staat een vraag te stellen.

De heer **Graus** (PVV): Voorzitter. De minister ging na de behandeling van mijn motie direct door met haar reactie op de motie van de heer Hessels. Zo snel ben ik niet.

Ik begrijp dat de minister altijd wil zeggen wat allemaal niet kan, maar alles kan. Wij klonen schapen, landen op de maan en maken hartspieren uit stamcellen, dat heeft zij misschien wel gezien. Ik vertrouw op wat de minister de vorige keer min of meer heeft beloofd en ik zal daarover niet flauw meer doen. Het gaat om werkgelegenheid, onafhankelijkheid, leveringszekerheid en duurzame energie. Zij staat daar toch voor als minister. Ik begrijp dat zij zegt dat de initiatiefnemers met een businesscase moeten komen. Ik vertrouw er echter op dat zij er ook alles aan zal doen, mogelijk had ik dat beter moeten verwoorden, om het mogelijk te maken.

Minister **Van der Hoeven**: Dat weet ik niet, want ik ken die businesscase niet. De heer Graus kan niet van mij verwachten dat ik los van een businesscase over ondergrondse energieopslag ga zeggen dat OPAC het project is dat het moet worden. Dat kan ik niet zeggen. Dat begrijpt de heer Graus ook wel. Nogmaals, initiatiefnemers moeten met hun plannen voor de draad komen. Dat hebben zij tot op dit moment nog niet gedaan. Het kan echt niet zo zijn dat ik iets onderzoek waarvan ik nog helemaal niet weet hoe de businesscase er uit komt te zien. Dat gaat echt niet. Ik ontraad dus het aannemen van deze motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Aanstane donderdag zal over de ingediende moties worden gestemd.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 15 april 2008 over **de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie**.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is de periode dat ministers bij de minister van Financiën claims op tafel leggen voor de Voorjaarsnota, of het nu voor de AWBZ, de kinderbijslag of iets anders is. Dit is natuurlijk ook de periode dat de Kamer duidelijk kan maken welke claims zij gerealiseerd zou willen zien bij eventuele meevallers in de Voorjaarsnota. Mijn fractie vraagt met klem om wat extra middelen voor de zo succesvolle stimulering van zonne-energie ter beschikking te stellen. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de 2,8 mln. subsidie die binnen de SDE-regeling in 2008 beschikbaar is voor kleinschalige zon-pv-installaties al op is;

overwegende dat de aanvullende 1,5 mln. die de Kamer middels de motie-Samsom/Atsma heeft gevraagd, een dezer dagen ook op zal zijn of al op is;

overwegende dat het onwenselijk is dat zo kort na openstelling de subsidie voor zon-pv uitgeput is en veel aanvragers teleurgesteld zullen worden;

overwegende dat de regering – als gevolg van de hoge olieprijs – naar verwachting bij Voorjaarsnota een meevaller zal constateren bij de aardgasbaten, die voor 41,5% ten goede komt aan het FES;

verzoekt de regering, bij Voorjaarsnota 15 mln. van deze meevaller in het FES bij voorrang te bestemmen voor de SDE-regeling voor zon-pv in 2008, en tevens voor dit bedrag een structurele dekking aan te geven tot 2015,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Duyvendak. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 29 (31239).

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Voorzitter. Naar het oordeel van mijn fractie kent de SDE-regeling te weinig innovatie. Daarom wil ik de volgende motie indienen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

Neppérus

constaterende dat de Stimuleringsregeling duurzame energieproductie zich voornamelijk richt op subsidies voor bestaande technieken;

overwegende dat dergelijke gebruikssubsidies over het algemeen remmend werken op de (door)ontwikkeling van innovatieve vormen van energieopwekking en dus vooral ten goede komen aan kortetermijndoelstellingen;

overwegende dat voor de langere termijn gewenst is dat vooral de innovatie van duurzame energievormen wordt gestimuleerd;

constaterende dat het voornemen bestaat om bovenop de reeds begrote middelen nog eens 2,2 mld. aan vrijvallende MEP-gelden en 120 mln. naar aanleiding van de motie-Samsom/Atsma (31239, nr. 16) in de Stimuleringsregeling duurzame energieproductie te steken en daarmee ook dit bedrag voornamelijk in te zetten voor gebruikssubsidies voor bijvoorbeeld windenergie op land, en niet voor innovatiestimulering;

verzoekt de regering, zich niet langer te richten op gebruikssubsidies en kortetermijndoelstellingen en daarom de Stimuleringsregeling duurzame energieproductie alsnog dusdanig te wijzigen dat de (door)ontwikkeling van innovatieve vormen van energieopwekking wordt gestimuleerd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Neppérus. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 30 (31239).

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Minister **Van der Hoeven**: Voorzitter. Het is niet de eerste keer en het zal ook niet de laatste zijn dat de Kamer spreekt over stimulering van duurzame energie. De Kamer heeft nog niet zo lang geleden niet voor niets de motie aangenomen die het kabinet oproept om 120 mln. ter beschikking te stellen. Daaraan werken wij op dit moment en het ziet ernaar uit dat de Kamer daarvan over niet al te lange tijd de uitslag krijgt.

Ik kan mij heel goed voorstellen dat de heer Duyvendak zegt dat er nog wat extra geld bij zou moeten, want dat past bij zijn filosofie en ook bij die van zijn fractie. Toch ontraad ik de Kamer om die motie aan te nemen. De Kamer weet ook dat er FES-regels zijn. Daarbij gaat het erom dat er projecten worden ingediend. Op basis daarvan wordt het FES-geld toegekend. Ik zeg nogmaals dat ik begrijp dat de heer Duyvendak dat doet. Ik kan mij ook voorstellen dat hij dat zal blijven doen maar zoals ik al zei, ontraad ik de Kamer om die motie aan te nemen.

Ik kom op de motie-Neppérus. Ik weet dat zij graag meer innovatie wil. Dat is niets nieuws. Ik ben het met haar eens dat wij veel aan innovatie moeten doen. Wij hebben ook andere regelingen die juist daarvoor gebruikt worden. Maar op het moment dat er innovaties zijn – ik noem biogas als voorbeeld – moet daarvan gebruik worden gemaakt. De SDE-regeling is er juist op gericht dat die innovaties daadwerkelijk worden toegepast.

Daarom is op dat punt gekozen voor stimulering van de toepassing waarbij de onrendabele top wordt gestimuleerd. Innovaties zijn prima, maar uiteindelijk gaat het erom tot meer megawatt te komen. Dat wil mevrouw Neppérus ook. Om die reden moet ik de Kamer helaas ook aanneming van deze motie ontraden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij zullen morgen over de ingediende moties stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is het **debat** over naar aanleiding van een algemeen overleg op 9 april 2008 over **het klimaat- en energiepakket van de Europese Commissie**.

De **voorzitter**: Voor zover het nog niet tot de leden is gekomen: er is een kerstregime. Dat betekent dat zij alleen een motie kunnen indienen.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil een drietal moties indienen.

De Kamer bemoeit zich terecht intensief met de onderhandelingen op Europees niveau over de totstandkoming van een klimaat- en energiepakket. Over een drietal onderwerpen is het naar onze mening nuttig dat de Kamer een uitspraak doet.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering de wenselijkheid en de mogelijkheid van een systeem van importheffingen en exportsubsidies voor het tegengaan van het zogenaamde "kooldioxidelek" in onderzoek heeft;

verzoekt de regering om, zolang het onderzoek loopt, binnen de Europese Unie hierover geen standpunt in te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Duyvendak en Jansen. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 638 (22112).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het meetellen van kredieten uit bosprojecten in het emissiehandelssysteem (ETS) de eenvoud, transparantie en voorspelbaarheid van het ETS